

Индивидуализацията и диференциацията на обучението намират своите основания в съществените психически различия между отделните ученици, в дълбоките различия, които характеризират индивидуалната дейност .

Индивидуалните особености и различия между учениците не изключват общите възрастови характеристики и човешки особености. Индивидуализацията се разглежда като форма за организация и разгръщане на обучението, която отчита индивидуалните особености ,но е интегрирана в колективните форми за организация.

Дидактически функции на индивидуализацията и диференциацията на обучението: предотвратяване на изоставането на отделни ученици, които, без да са умствено изостанали, поради различни причини срещат затруднения в учебната си работа. Възстановяване и компенсиране на изоставането в ученето и развитието на учениците по педагогически принципи. Разкриване познавателната перспектива и предлагане на допълнителни учебни дейности на по-надарените и интелектуално активни ученици.

Необходимо е да се разграничава индивидуалното обучение от индивидуализацията на обучението. При първото учениците усвояват едно и също учебно съдържание в едно и също време. При второто всеки ученик работи с индивидуален темп, решава различно трудни задачи по различни пътища, което е по същество диференциация.

За индивидуализацията на обучението особено голямо значение има опознаването на индивидуалните различия ,които следва да се взимат под внимание. Необходимо е да се идентифицират съществените индивидуални различия, да се съотнесат те с учебния предмет и конкретното съдържание, да се избере и уточни съответният вариант на индивидуализация, да се реализира целесъобразно и да се анализират резултатите, до които се стига.

За сполучливата индивидуализация на обучението има особено значение диференцирането на основните равнища на трудност на учебните задчи.

Най-широко разпространените и удобни средства за индивидуализация са учебните картони, в които се съдържа учебната задача и инструкцията за нейното решаване, а често и отговорът и.

Шахмаев пише, че диференциацията е учебно-възпитателният процес, за който е характерно въобразяването с типичните индивидуални различия на учениците.

Диференциацията е функционалната страна на индивидуализацията, нейна основна и специфична форма за практическа реализация на връзката учител-ученик.

Диференциацията е тясно свързана с индивидуализацията, тя се изгражда въз основа на индивидуализацията и я реализира практически при условията на обучението.

Разграничават се две понятие за диференциация: външна и вътрешна, макро и микро диференциация. Външната диференциация се характеризира с обособяване на учебни групи въз основа на индивидуалните особености. Вътрешната се характеризира със съобразяване с индивидуалните особености при условията на обикновените класове, в рамките на урочната работа с класа.

Главната цел на дидактическото диференциране е реализирането на единните учебни цели от всички ученици.

Една от задачите на диференцирането на обучението в обществен план се свежда до откриване и максимално развитие на заложите и способностите на всеки учащ се.

Видове диференциация-

-Диференциация на обучението по способности-различните способности на учениците служат като основание за разпределянето им по учебни групи или класове.

-Диференциране по липса на способности-неуспяващите по едни ли други предмети се групират в класове с принижено развнище на научаване на същите предмети.

-Диференциране по проектирана професия-след 7-8 клас интересите на учениците се диференцират силно,а и мисълта за възможна бъдеща професия все по-често занимава учениците и родителите.

-Диференциране според интересите на учениците-факултативните занятия по избор,ученикът сам ги избира.

-Обучение на талантиливи деца-свързано преди всичко с обстоятелството,че обществото във все по-големи мащаби се нуждае от специалисти от екстра класа,които могат да се подгтовят по пътя на обучението на талантиливи деца.

Обучението трябва да се диферинцира въз основа на критериите за умственото развитие на учениците.

Диференцирането на учебното съдържание и дейността на учениците може да се извърши по няколко показатели:по количество на задачите ,по степен на самостоятелност при изпълнение на задачите,по степен на сложност и трудност на задачите.

Диференцираната групова учебна дейност има временен характер и винаги е част от единното класно обучение.